

ETELÄ-SAVON HYVINVOINTIALUEEN JÄRJESTÖAVUSTUSMALLI VUODELLE 2023

Sisältö:

1. Lainsäädäntö
2. Etelä-Savon järjestökenttä
3. Järjestöyhteistyön periaatteet
4. Hyvinvointialueen avustusten periaatteet, kohdentuminen ja tilat
5. Avustuksen myöntämisen yleiset kriteerit
6. Avustamisen muodot: toiminnallinen yhteistyö, toiminta-avustus ja kumppanuusavustus
7. Päätöksentekoprosessi

Lainsäädäntö

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 7.4 §:n mukaan hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä yhteistyötä hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Sen on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä.
- Järjestöjen toimintaedellytysten ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen tarkoittaa esimerkiksi
  - hyvinvointialueen asukkaiden ohjaamista järjestöjen toiminnan piiriin, kuten vertaistukeen tai vapaaehtoistoimintaan
  - asiantuntija-avun antamista
  - toimitilojen luovuttamista järjestöjen käyttöön
  - hyvinvointialueen harkinnan mukaan avustusten myöntämistä järjestöille
  - laajaa yhteistyötä

Etelä-Savon järjestökenttä 2022

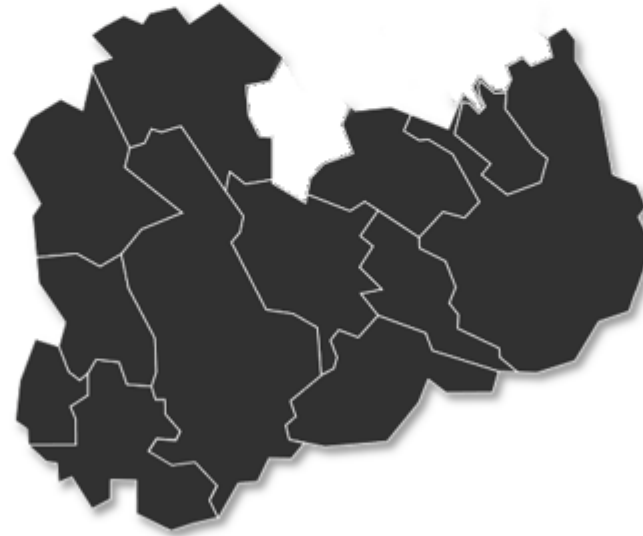
Rekisteröidyt yhdistykset (PRH 1/2022) Kokonaismäärä kunnittain

Etelä-Savo	Enonkoski	51
	Hirvensalmi	79
	Juva	182
	Kangasniemi	133
	Mikkeli	1143
	Mäntyharju	164
	Pertunmaa	57
	Pieksämäki	444
	Puumala	95
	Rantasalmi	126
	Savonlinna	807
	Sulkava	92
	Yhteensä	3373

Sote-
yhdistysten
määrä
326

Sote-säätiöitä Etelä-Savossa (PRH 1/2022)

16

Järjestömuotoiset terveyspalvelujen tuottajat Etelä-Savossa vuonna 2020

12 järjestöä
18 toimintayksikköä

Järjestömuotoisten tuottajien sosiaali-, varhaiskasvatus- ja terveyspalvelut vuonna 2020, SOSTE 2021

Järjestömuotoiset sosiaali- ja varhaiskasvatuspalvelujen tuottajat Etelä-Savossa vuonna 2020

32 järjestöä
61 toimintayksikköä

Järjestömuotoisten tuottajien sosiaali-, varhaiskasvatus- ja terveyspalvelut vuonna 2020, SOSTE 2021

#ihmisen sote

Järjestöyhteistyön periaatteet

Yhteistyö ja yhdessä kehittäminen

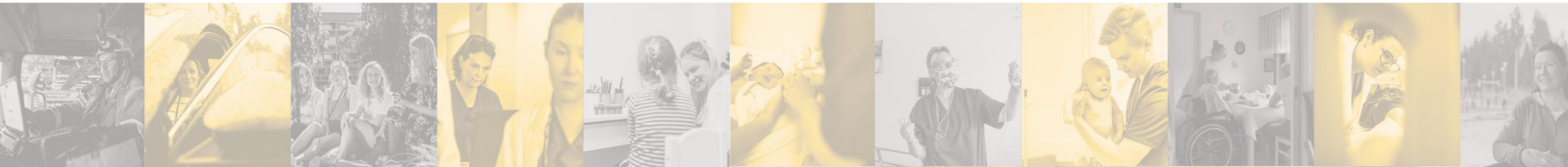
- Järjestöt huomioidaan osana hyvinvointialueen palvelukokonaisuutta
- Palvelupolkujen kehittämisessä hyödynnetään järjestöjen asiantuntemusta
- Järjestöyhteistyösuunnitelma raamittaa yhteistyötä
- Molemminpuolisella viestinnällä autetaan asukkaita löytämään oikea palvelu

Yhteistyön rakenteet

- Nimetty järjestöyhdyshenkilö toimii linkkinä järjestöjen ja hallinnon välillä
- Järjestöjä kuullaan strategiaa ja muita toimintaa ohjaavia asiakirjoja valmisteltaessa
- Järjestöyhteistyö huomioidaan strategiassa, talousarvioin toiminnallisissa tavoitteissa ja muissa toimintaa ohjaavissa asiakirjoissa.
- Järjestöjen edustajat kootaan käymään vuoropuhelua hyvinvointialueen kanssa säännöllisesti

Toistuvat rutiinit

- Järjestöt ovat mukana hyvinvointisuunnitelman ja –kertomuksen valmistelussa ja analysoimisessa
- Järjestöyhteistyön foorumi kokoaa yhteen järjestöt, luottamushenkilöt ja viranhaltijat kahdesti vuodessa.
- Avustuksia on säännöllisesti ja ennakoitavasti haettavissa
- Järjestöjen toimintaan on saatavilla edullisia tai maksuttomia tiloja

Hyvinvointialueen avustusten periaatteet

- Avustusmuotoina: 1) toiminnallinen yhteistyö 2) toiminta-avustus 3) avustusperustainen kumppanuus
- Pääsääntöisesti toiminnan sisältö määrittelee kuuluuko avustaminen kunnalle vai hyvinvointialueelle.
- **Hyvinvointialue avustaa niitä järjestöjä, jotka monipuolistavat ja vahvistavat hyvinvointialueen lakisääteistä tehtävää sekä tarjoavat vaihtoehdon sosiaali- ja terveystalvelujen sekä pelastuspalvelujen lisäksi. Järjestöt kehittävät tarve- ja ihmislähtöistä tukea.**
- Osalla avustuksista on yhteys myös hyvinvointialueen toiminnan sisällön valmisteluun ja tulevaisuuden sotekeskus -hankkeeseen (esim. perhekeskustoimintaan sisältyvä järjestöjen toiminta).

Hyvinvointialueen avustusten kohdentuminen

- Potilasjärjestöt
- Ammatilliset sote-järjestöt
- Yhdistysten yhteistyöjärjestöt
- Muut hyvinvointialueen avustuskriteerien mukaisesti toimintaa toteuttavat järjestöt

Järjestöjen käytössä olevat tilat

- Maksuttomien tilojen käyttömahdollisuus on merkittävä osa järjestöjen avustamista.
- Lähtökohdat tilojen osalta:
  - Hyvinvointialue antaa hallinnassaan olevia (joko omistamiaan tai vuokraamiaan) tiloja sosiaali- ja terveysjärjestöjen käyttöön maksutta tilapäistä käyttöä varten toiminnallisena avustuksena
  - Mikäli järjestö perii järjestämistään tilaisuuksista pääsymaksun, niin Etelä-Savon hyvinvointialue perii käyttöön antamastaan tilasta vuokraa erillisen tilahinnoittelun mukaan. Hinnasto päätetään hyvinvointialueelle erikseen.
  - Etelä-Savon hyvinvointialue voi rajoittaa tilojen käyttöä erityistilanteissa

Avustuksen myöntämisen yleiset kriteerit

- Avustus voidaan myöntää rekisteröidyille yhdistyksille ja järjestöille
- Avustukset ovat kohdennettu Etelä-Savossa toimiville yleishyödyllisille yhdistyksille ja yhteisöille
- Toiminta palvelee hyvinvointialueen tai laajemman alueen palvelutarpeita.
- Avustus käytettävä suoraan kansalaistoimintaan, vapaaehtoistyöhön tai yleishyödylliseen tukeen ja toimintaan tai kehittämistoiminnan osarahoitukseen
- Järjestöt voivat hakea avustusta yhdessä tai toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti
- Järjestön tulee huomioida toiminnassaan hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman strategisia painopisteitä
- Avustuksen saajan on ilmoitettava yleishyödyllinen toimintansa yhteisesti sovitulla järjestöyhteistyöalustalla. Avustusperustaisessa kumppanuudessa edellytetään järjestön toiminnan kuvausta palvelutietovarantoon (PTV)
- Avustusta ei voida myöntää toimitilojen pysyvään vuokraan.
- Avustusta hakevan järjestön tai yhdistyksen toiminnan tulee olla dokumentoitua vähintään vuoden ajalta. Hakijan on annettava selvitys avustuksen käyttämisestä hyvinvointialueen hakuvaiheessa ilmoittamalla tai muutoin etukäteen yhteisesti sovitulla tavalla.
- Mikäli avustusta ei ole osittain tai kokonaan käytetty myönnettyyn tarkoitukseen, on käyttämättä jäänyt tai muuhun tarkoitukseen käytetty avustus tai sen osa palautettava hyvinvointialueelle.

Avustusmuodot

1) TOIMINNALLINEN YHTEISTYÖ	2) TOIMINTA-AVUSTUS	3) AVUSTUSPERUSTAINEN KUMPPANUUS
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyön tekemisestä sovitaan sopimuksella • Ei myönnetä rahaa • Yhteistyö voi olla esim. asiantuntijatuki, työparityö, yhteiskehittäminen, toimitilojen tarjoamista järjestöjen käyttöön, tiedotus, lausunnot ja asukkaiden ohjaaminen järjestötoimintaan • Järjestö toimii hyvinvointialueella paikallisesti, seudullisesti tai koko alueella • Järjestö tarvitsee yhteistyötä toimintansa toteuttamiseksi tai rahoituksen hakemiseksi • Toiminta täydentää tai tukee Etelä-Savon hyvinvointialueen strategiaa ja palveluprosesseja paikallisesti, seudullisesti tai koko alueella.	<ul style="list-style-type: none"> • Toiminta-avustus on tarkoitettu pienempimuotoiseen ja alueellisestikin rajatumpaan toimintaan • Toiminta-avustus pohjautuu kerran vuodessa haettavaan hakemukseen ja toiminta voi olla pysyväisluontaisempaa tai uutta käynnistävää toimintaa • Toiminta-avustus voidaan myöntää yhdistyksien ja yhteisöjen toiminnan tukemiseen • Vastaa hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin vajeisiin • Avustus on sidottu hyvinvointialueen talousarvioon varattuun määrärahaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Avustusperustaisessa kumppanuudessa sovitaan pitkäkestoisesta yhteistyöstä (useampi vuosi) järjestön ja hyvinvointialueen kesken eteläsavolaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaali- ja terveystalvueluita tukeviin toimintoihin ja apuun • Hakijan tulee täyttää yleiset avustuskriteerit ja avustuksen lisäksi saada toimintaansa rahoitusta muulta järjestöjä rahoittavalta taholta esim. STEA, ELY-keskus, säätiöt. Hyvinvointialueen avustus toimii täydentävänä julkisena rahoituksena. • Kumppanuudessa on neuvottelu- ja sopimusmenettely. • kumppanuudessa on kyse strategisesti merkittävistä järjestöauttamisen muodoista • järjestötyö kytkeytyy kiinteästi hyvinvointialueen palvelupolkuihin ja asiakasohjaukseen sekä sovittuihin yhteistyökäytänteisiin • Hyvinvointialue sitoutuu avustusperustaisessa kumppanuudessa pitkäjänteiseen yhteistyöhön • hyvinvointialueen avustusosuus voi olla osa suurempaa järjestön avustuskokonaisuutta, joka on sovittu yhteistyöneuvotteluissa mm. sivistystoimen tai muun rahoittajan kanssa. <p>Pelastustoimen palokuntasopimusten perusteella maksettavista avustuksista vastaa pelastus- ja turvallisuuspalveluiden toimialana ja ne eivät ole kumppanuusmallin piirissä</p>

1) Toiminnallinen yhteistyö

- Yhteistyön tekemisestä sovitaan sopimuksella.
- Ei myönnetä rahaa.
- Yhteistyö voi olla esim. asiantuntijatuki, työparityö, yhteiskehittäminen, toimitilojen tarjoamista järjestöjen käyttöön, tiedotus, lausunnot ja asukkaiden ohjaaminen järjestötoimintaan.
- Järjestö toimii hyvinvointialueella paikallisesti, seudullisesti tai koko alueella.
- Järjestö tarvitsee yhteistyötä toimintansa toteuttamiseksi tai rahoituksen hakemiseksi.
- Toiminta täydentää tai tukee Etelä-Savon hyvinvointialueen strategiaa ja palveluprosesseja paikallisesti, seudullisesti tai koko alueella.

2) Toiminta-avustus

- Toiminta-avustus on tarkoitettu pienempimuotoiseen ja alueellisestikin rajatumpaan toimintaan
- Toiminta-avustus pohjautuu kerran vuodessa haettavaan hakemukseen ja toiminta voi olla pysyväisluontaisempaa tai uutta käynnistävää toimintaa.
- Toiminta-avustus voidaan myöntää yhdistyksien ja yhteisöjen toiminnan tukemiseen
- Vastaa hyvinvointialueen asukkaiden hyvinvoinnin vajeisiin
- Avustus on sidottu hyvinvointialueen talousarvioon varattuun määrärahaan.

3) Avustusperustainen kumppanuus

- Avustusperustaisessa kumppanuudessa sovitaan pitkäkestoisesta yhteistyöstä (useampi vuosi) järjestön ja hyvinvointialueen kesken eteläsavolaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä sosiaali- ja terveystalvueluita tukeviin toimintoihin ja apuun
- Hakijan tulee täyttää yleiset avustuskriteerit ja avustuksen lisäksi saada toimintaansa rahoitusta muulta järjestöjä rahoittavalta taholta esim. STEA, ELY-keskus, säätiöt. Hyvinvointialueen avustus toimii täydentävänä julkisena rahoituksena.
- Kumppanuudessa on neuvottelu- ja sopimusmenettely.
- kumppanuudessa on kyse strategisesti merkittävistä järjestöauttamisen muodoista
- järjestötyö kytkeytyy kiinteästi hyvinvointialueen palvelupolkuihin ja asiakasohjaukseen sekä sovittuihin yhteistyökäytänteisiin
- Hyvinvointialue sitoutuu avustusperustaisessa kumppanuudessa pitkäjänteiseen yhteistyöhön
- hyvinvointialueen avustusosuus voi olla osa suurempaa järjestön avustuskokonaisuutta, joka on sovittu yhteistyöneuvotteluissa mm. sivistystoimen tai muun rahoittajan kanssa.

Pelastustoimen palokuntasopimusten perusteella maksettavista avustuksista vastaa pelastus- ja turvallisuuspalveluiden toimialana ja ne eivät ole kumppanuusmallin piirissä

Päätöksentekoprosessi

Avustusten hakeminen

- 31.5.mennessä STEA:n uudet hakemukset
  - 30.9. mennessä STEA:n jatkohakemukset
  - ESR+ rahoitushaut ilmoitusten mukaisesti
  - 30.11. mennessä toiminta-avustukset
- Kaikki järjestösopimukset valmistellaan konsernipalveluiden vaikuttavuuspalveluissa.

